

velvillige Modtagelse, dette Lovforslag fik af alle Ordførerne i Onsdags; det varsler godt om Lovforslagets endelige Ophøjelse til Lov.

Jeg har nogle Bemærkninger at gøre til de fleste af de ærede Talere. Det ærede 4de tingvalgte Medlem (Ejsing) mente, at der var en lille Modstrid mellem § 1 og § 2, idet § 1 fastsætter Undervisningspligtens Begyndelse til det 7de Aar, medens § 2 bestemmer, at Børnene dog kan indkaldes et Aar tidligere, og navnlig at der i Børnehaven kan optages Børn i endnu yngre Alder. Dette er rigtigt nok, det er ogsaa Lovforslagets Mening, men jeg synes ikke, der er noget modstridende heri; det er en Undtagelse. Det normale er Indkaldelsen ved det 7de Aar, men undtagelsesvis kan Børnene indkaldes tidligere, navnlig til Børnehaven. Det ærede Medlem kender meget bedre end jeg Institutterne i Fredericia, ogsaa Børnehaven — jeg kender jo det ærede Medlems store Interesse for og store Kendskab til den Sag —, men jeg havde dog Lejlighed til i Sommer at besøge Institutterne, og det er vist gaaet det ærede Medlem ligesom mig, at det var en overordentlig Glæde at overvære hele Undervisningen, Konfirmationen i Kirken o. s. v., o. s. v., og ikke mindst Skoleundervisningen i Børnehaven under den fortræffelige Ledelse der, og at se de smaa døvstumme Børn fra 3 til 4 Aars Alderen saa livlige og aandsfriske; det var helt forbavsende, naar Læreren eller Lærerinden stillede Munden paa en bestemt Maade og derved betydede dem, hvad det var for en Ting, han eller hun tænkte paa, saa for disse Børn lige fra 3 til 4 Aars Alderen af Sted, hen til Væggen, hvor Billederne hang, og pegede paa et Faar, en Ko, en Gris, en Hest o. s. v. Man fik ikke Indtryk af, at man kom ind i en Døvstummeklasse; for der var et Spektakel af den anden Verden, men i høj Grad glædeligt. Det er Meningen med § 2, at Børnene skal have Adgang til at komme saa tidligt som muligt i Børnehaven, hvad der jo for mange af disse Børn betyder overordentlig meget, navnlig dette at faa Kammerater, der er ligestillede med dem. For hvor megen Pris man end sætter paa Hjemmeopdragelsen, hvor der er Betingelser derfor og Forudsætninger derfor, kan det ikke nægtes, at de døvstumme ikke saa sjældent er vanskeligt stillet derved, at deres Kammerater er anderledes skabt end de selv. Det kan medføre forskellige uheldige Forhold, Mangel paa Forstaaelse — Børn er jo ogsaa Barbarer, det

ved vi alle sammen —, og det, at de kommer sammen med ligestillede, betyder overordentlig meget for deres aandelige Udvikling og hele Humør.

Det ærede 4de tingvalgte Medlem omtalte særlig Børnehaven, der nu gøres til en Statsanstalt, det eneste Punkt, hvor Lovforslaget i væsentlig Grad afviger fra Sparekommissionens Indstilling, idet vi gør Skridtet helt ud, men det forsvares, som anført i Bemærkningerne, med, at denne Børnehave nu faar en særlig Opgave og Pligt, den ikke tidligere har haft. Men for øvrigt gennemfører vi Besparelsesforslagene fra Sparekommissionen med Hensyn til hele Ledelsen oven i Fredericia endnu stærkere, end selve Kommissionen forlanger. Det ærede Medlem spurgte, om den skulde have sin egen Forstander. Der staar i Slutningen af § 13 udtrykkelig, at Børnehaven underlægges Forstanderen for det kongelige Døvstummeinstitut i Fredericia, og det ærede Medlem ved, at det er netop Meningen, at alle Institutterne sammen med Børnehaven skal samles under een Ledelse. Nu vil jeg godt indrømme, at denne Paragraf blev affattet, inden Forstanderskiftet, som nu er en given Ting, forelaa, idet, som De alle ved, Forstander Dr. Forchhammer efter mange Aars fortjenstfuld og dygtig Virksomhed i Døvstummesagens Tjeneste har søgt og faaet sin Afsked fra næste Sommer, naar han fylder 65 Aar. Derved lettes det hele i høj Grad, og jeg skal derfor ikke have noget imod under Udvalgsbehandlingen at medvirke til en anden Affattelse af det sidste Punkt, som nu kan gøres noget simplere, maaske helt udelades med Undtagelse af den sidste Sætning om, at Børnehaven underlægges den fælles Forstander for alle Institutterne derovre.

Saa nævnte det ærede Medlem, at den hidtidige Direktør for Døvstummeanstalterne, saa vidt han kunde se, var forsvundet. Forholdet er det, at Administrationskommissionen i sin Indstilling holder paa, at Stillingen som Døvstummedirektør bør ophæves, og at der i Stedet for, hvis man ønsker det, bør ansættes en honorarlønnet Konsulent; det er ogsaa en Besparelsesforanstaltning. I den Mellemtid, der vil gaa, inden denne Ordning træder i Kraft ved Lovens Udførelse i Livet, har vi ordnet os saaledes, at Stillingen, der jo bestaar lovlige i dette Øjeblik, beklædes ved Konstitution, og det er Raadsformand Vedel, den tidligere Departementschef, der er konstitueret som Døvstummedirektør, ulønnet.

Det ærede Medlem omtalte endelig